

O'zbekiston Respublikasi
Maktabgacha va maktab
ta'limi vazirligi

ISSN: 2992-9008
UDK: 37

TA'LIM VA TARAQQIYOT

Ilmiy-uslubiy jurnali

2026-YIL 5-SON

www.journal.namspi.uz

Bosh muharrir: Namangan davlat pedagogika instituti rektori B.E.Xusanov
Mas'ul muharrir: Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektor M.R.Qodirxonov
Mas'ul muharrir o'rinbosari: Ilmiy tadqiqotlar, innovatsiyalar va ilmiy-pedagogik kadrlar tayyorlash bo'limi boshlig'i J.A.Yuldashev

TAHRIR HAY'ATI

Aniq va tabiiy fanlar: k.f.d., prof. Sh.Abdullayev, f-m.f.d., dots. R.Xakimov, k.f.d., prof. N.Vohidova, k.f.d., dots. M.Qodirxonov, b.f.d., dots. A.Batashov, f-m.f.n., dots., T.Abdullayev, p.f.n., dots. M.Eshnazarova, p.f.n., dots. G'.Nafasov, p.f.n., dots. M.Boltayeva.

Texnika fanlari: t.f.d., prof. A.Umarov, t.f.d., prof. A.Qayumov, PhD, dots. Sh.Xudoyqulov, PhD, dots. Abdunazarov.

Ijtimoiy-gumanitar fanlar: s.f.d., prof. T.Fayzullayev, tar.f.d., prof. A.Rasulov. f.f.d., prof. M.Ismoilov, i.f.d., dots. N.Sotivoldiyev, t.f.n., dots. A.Isoqboyev, f.f.n., dots. O.Mamatov, t.f.n., dots. Z.Haydarov, PhD. J.Yuldashev, PhD. A.Abdullayev.

Pedagogika fanlari: p.f.d., prof. B.Xodjayev, p.f.d., prof. X.Najmiddinova, p.f.d., prof. T.Ismoilov, p.f.d., prof. S.Abdullayev. p.f.d., prof., M.Y.Sobirova, p.f.d., prof., R.Zamilova, p.f.d., prof. Sh.Xujamberdiyeva, p.f.d., dost. M.Asqarova, PhD, dots. M.Asranboyeva.

Filologiya fanlari: fil.f.d., prof. N.Uluqov, fil.f.d., prof. H.Usmanova, f.f.d., dots. X.Shokirova, p.f.n., dots. S.Misirov, p.f.n., dots. Sh.Ubaydullayev, PhD, dots. P.Lutfullayev, PhD, dots. M.Yakubbayev.

Texnik muharrir: R.Tursunov

Tahririyat manzili: Namangan shahri, Uychi ko'chasi, 316-uy.

Pochta indeksi: 160136, **Faks:** (0369) 227-27-21,

Email: Info@namspi.uz

"Ta'lim va taraqqiyot" ilmiy-uslubiy jurnali elektron to'plam sifatida O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi **Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi (AOKA)ning 2022-yil 25-oktabrdagi № 045044 raqamli guvohnomasi** asosida chop etiladi. Jurnal **Oliy Attestatsiya komissiyasining 2024-yil 30-noyabrdagi (№ 364/5) yig'ilishi qaroriga asosan pedagogika fanlari bo'yicha falsafa fanlari doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan asosiy ilmiy natijalarini chop etish uchun tavsiya etilgan.** UDK: 37, Xalqaro standartlashtirish raqami (ISSN): 2992-9008.

Maqolalarning ilmiy saviyasi va keltirilgan ma'lumotlar uchun mualliflar javobgar hisoblanadi.

SUN'YI INTELLEKT ASOSIDA HAMKORLIKNI YO'LGA QO'YISH TEKNOLOGIYASI

Sobirova Mahbuba Yusupdjanovna,
pedagogika fanlari doktori, professor.
Namangan davlat pedagogika instituti
+99899-519-05-54 [davronjon.uzb@gmail](mailto:davronjon.uzb@gmail.com)

Annotatsiya: maqolada raqamli vositalar, onlayn platformalar va mobil ilovalarning ko'payishi bilan endi interaktiv, moslashuvchan va shaxsiylashtirilgan o'rganish tajribalaridan misli ko'rilmagan foydalanish imkoniyatiga ega bo'lingani, mamlakatimizda ham ta'lim tizimini sun'iy intellekt asosida yangilashga qaratilgan izchil sa'y-harakatlar, bu borada olib borilgan tadqiqotlar, kelgusida qilinadigan vazifalar, mobil texnologiyalarning didaktik va uslubiy vazifalari, sun'iy intellektga asoslangan individual ta'limning metodik tizimi kabi masalalar yoritiladi.

Kalit so'zlar: sun'iy intellekt, raqamli vositalar, onlayn platformalar, mobil ilovalar, mobil texnologiyalarning didaktik va uslubiy vazifalari, sun'iy intellektga asoslangan individual ta'lim, metodik tizim.

ТЕХНОЛОГИЯ НАЛАЖИВАНИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА НА ОСНОВЕ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА

Аннотация: в статье освещаются такие вопросы, как беспрецедентные возможности использования интерактивного, гибкого и персонализированного опыта обучения, появившиеся благодаря росту числа цифровых средств, онлайн-платформ и мобильных приложений; последовательные усилия, направленные на обновление системы образования в нашей стране на основе цифровых технологий; проведённые в этой области исследования и задачи на перспективу; дидактические и методические функции мобильных технологий; методическая система индивидуального обучения на основе искусственного интеллекта.

Ключевые слова: цифровые средства, онлайн-платформы, мобильные приложения, дидактические и методические функции мобильных технологий, индивидуальное обучение на основе искусственного интеллекта, методическая система.

TECHNOLOGY FOR ESTABLISHING COOPERATION BASED ON ARTIFICIAL INTELLIGENCE

Abstract: the article examines the unprecedented opportunities for interactive, flexible, and personalized learning experiences that have emerged with the proliferation of digital tools, online platforms, and mobile applications; the consistent efforts aimed at modernizing the education system in our country on the basis of digital technologies; research conducted in this area and tasks for the future; the didactic and

methodological functions of mobile technologies; and the methodological system of individualized learning based on artificial intelligence.

Keywords: *digital tools, online platforms, mobile applications, didactic and methodological functions of mobile technologies, AI-based individualized learning, methodological system.*

KIRISH

Ma'lumki, o'qitish metodlari ta'lim jarayonida o'qituvchi va o'quvchi faoliyatining qanday kechishi, o'qitish jarayonini qanday tashkil etish, qay tarzda olib borish kerakligini belgilab beradi. Jahonda rivojlanib borayotgan axborot-kommunikatsiya vositalarining keng qo'llanishi natijasida yuz berayotgan globallashuv jarayoni mustaqil o'zlashtirishga bo'lgan talabni yanada kuchaytirmoqda. Raqamli vositalar, onlayn platformalar va mobil ilovalarning ko'payishi bilan endi interaktiv, moslashuvchan va shaxsiylashtirilgan o'rganish tajribalaridan misli ko'rilmagan foydalanish imkoniyatiga ega bo'linmoqda. Axborot-kommunikatsiya vositalarining til o'rganishni yanada qiziqarli va samarali qilib, o'rganuvchilarga istalgan vaqtda, istalgan joyda mashq qilish imkonini beradi.

Virtual sinflardan tortib til o'rganish ilovalarigacha texnologiya integratsiyasi an'anaviy usullarni o'zgartirib yubordi. Bu odamlarga tilni o'zlashtirishni osonlashtirdi va bugungi o'zaro bog'langan dunyoda o'zlarining lingvistik ko'nikmalarini oshirishda mobil ilovalardan foydalanish imkoniyatini kengaytirdi.

Dunyo miqyosida axborot texnologiyasining rivojlanishi nafaqat ona tilini, hatto chet tilini o'rganishda katta ta'sir ko'rsatmoqda, bu esa ta'lim jarayonini yanada samarali va interaktiv qilish imkonini beradi. Tillarni o'rganish va o'rgatish maqsadida axborot texnologiyalardan keng qo'llanilmoqda, jumladan, mobil texnologiyalardan keng foydalanilib, bu boradagi mavjud muammolar jadal sur'atlar bilan tadqiq etilmoqda. Buyuk Britaniya, AQSH, Fransiya, Hindiston, Afrika, Rossiya, Germaniya, Avstraliya, Xitoy masofaviy ta'lim markazi kabi tashkilotlar ushbu sohada yetakchi bo'lib, ta'lim jarayonlarini masofadan boshqarish va texnologiyalardan keng foydalanishni ta'minlashga katta hissa qo'shishmoqda. Shu sababli, ta'limga mo'ljallangan mobil

ilovalarni ishlab chiqish va tatbiq etish metodologiyasini takomillashtirishga, pirovardida yanada dinamik va jozibador o'quv muhitini yaratish ustida jiddiy ilmiy tadqiqotlar olib borish zaruriyati bugungi kunda dolzarb ahamiyat kasb etmoqda.

ADABIYOTLAR TAHLILI

Mamlakatimizda ham ta'lim tizimini raqamli texnologiyalar asosida yangilashga qaratilgan izchil sa'y-harakatlar amalga oshirilmoqda. "Taraqqiyotga erishish uchun raqamli bilimlar va zamonaviy axborot texnologiyalarini egallashimiz zarur va shart. Bu bizga yuksalishning eng qisqa yo'lidan borish imkoniyatini beradi". Yangi O'zbekistonning ertangi kuni egalari bo'lgan yoshlarning tarbiyasi bugungi zamonaviy ta'lim tizimining qay darajada rivojlanganligiga bog'liq. O'zbekistonda ta'lim tizimiga doir islohotlar doirasida oliy ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasida "Ta'lim sifatini yaxshilash borasidagi ilg'or xorijiy tajribalarni o'rganish va amaliyotga tatbiq etish jarayonlarini jadallashtirish va o'qitish usullarini takomillashtirish"[1], raqobatbardosh kadrlar tayyorlash va ularning iqtisodiyotning rivojlanishiga munosib hissa qo'shishi, ta'lim tizimidagi islohotlar natijasida oliy ta'lim muassasasini xalqaro e'tirof etilgan tashkilotlar reytingining birinchi 1000 ta o'rindagi oliy ta'lim muassasalari ro'yxatiga kiritishga katta e'tibor qaratilmoqda. Bundan kelib chiqadiki, oliy ta'lim tizimida bajarilayotgan ilmiy-tadqiqot ishlarida o'qitishning multimediali kompyuter texnologiyalarni qo'llash kechiktirib bo'lmas vazifa hisoblanadi.

Mamlakatimizda A.Abduqodirov[2], M.Fayziyeva[3], D.Sultanova[4], M.Avazmatova[5], A.Nurmatov[6], M.Sobirova[14,15,16,17,18,19,20] va boshqa pedagog-olimlar va tadqiqotchilar o'z ilmiy izlanishlari doirasida masofaviy tarzda o'qitishning afzalliklari, masofaviy ta'lim asosida o'qitish masalalari, o'qitish vositalari, metodik tamoyillarni ilmiy-nazariy jihatdan o'rganish bo'yicha ilmiy tadqiqot ishlari olib borishgan.

Xorijiy mamlakatlarda mobil o'qitish yuzasidan A.Kukulska-Hulme[7], Dorian B.Brown[8], Christopher G.Krueger[9], B.Klimova[10], F.Q.Kasi[11], B.Reichelt[12] va

boshqa ko'plab pedagog-olimlar hamda tadqiqotchilar tomonidan ta'lim samaradorligini oshirish bilan bog'liq bir qator muammoga bag'ishlangan nazariy-metodologik va eksperimental tadqiqot ishlari amalga oshirilgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Maqolada raqamli vositalar, onlayn platformalar va mobil ilovalarning ko'ayishi bilan endi interaktiv, moslashuvchan va shaxsiylashtirilgan o'rganish tajribalaridan misli ko'rilmagan foydalanish imkoniyatiga ega bo'lingani, mamlakatimizda ham ta'lim tizimini sun'iy intellekt asosida yangilashga qaratilgan izchil sa'y-harakatlar, bu borada olib borilgan tadqiqotlar, kelgusida qilinadigan vazifalar, mobil texnologiyalarning didaktik va uslubiy vazifalari, sun'iy intellektga asoslangan individual ta'limning metodik tizimi kabi masalalar o'rganiladi.

TAHLILLAR VA NATIJALAR

Tahlillar ko'rsatishicha, mobil o'qitish orqali o'quvchilarda mustaqil o'zlashtirish samaradorligini oshirishda bir qator vazifalar qo'yish va uning yechimlarini topish zarur. Bu vazifalar quyidagilardan iborat:

- o'quvchilarga mutaxassislik fanlarini o'qitish muammosini pedagogik-psixologik va metodik nuqtai nazardan o'rganish, pedagogik shart-sharoitlarini aniqlash hamda axborot-didaktik talab hamda ta'minotini mazmunan takomillashtirish;
- o'quvchilarga mobil o'qitishning maqsadi, shakli, integratsion modelini ilmiy-nazariy jihatdan asoslash;
- mobil ilova yordamida o'quvchilarga beriladigan mustaqil ta'lim topshiriqlarining blended-learning, flipped-learning texnologiyalarga asoslangan o'quv-metodik va didaktik ta'minotini ishlab chiqish;
- sun'iy intellekt elementlariga asoslangan didaktik modelni takomillashtirish hamda mustaqil ta'lim jarayonini tashkil etishning samaradorligini aniqlash.

O'qituvchining o'z bilganlarini o'quvchilariga yetkaza olish darajasigina emas, hatto uning o'zini tutishi, nutqi ham katta ahamiyat kasb etadi. M.V.Klarin bu haqda

shunday deydi: «o'qituvchi tomonidan qo'llanadigan pauzaning davomiyligi singari «mayda narsa» o'quv dialogining, sinfdagi o'zaro hamkorlikning xarakteriga sezilarli ta'sir o'tkazadi.» Psixolog-metodist Ye.V.Korotaeva bu mavzuga doir shunday yozadi: «Agar «javobni kutuvchi pauza» o'qituvchi tomonidan uch sekunddan besh sekundgacha cho'zilsa, mulohazalar soni ortadi, javoblarning davomiyligi ko'payadi, o'quvchilarning o'zlariga bo'lgan ishonchlari ko'tariladi, ularning mulohazalarida dalillar kuchayadi, muhokamaga o'qish darajalari unchalik yuqori bo'lmagan o'quvchilar ham qo'shila boshlaydi, bolalar orasidagi o'zaro hamkorlik kuchayadi va boshqalar.» Bugungi kun o'qituvchisi o'qitish samaradorligiga erishishda o'qituvchining o'quvchilar bilan, o'quvchilarning o'quvchilar bilan o'zaro sherikligi qanday o'rin tutishini; adabiy ta'lim, birinchi navbatda, o'quvchilarning tuyg'ulariga ta'sir ko'rsatish orqali ularda ezgu ma'naviy sifatlarni shakllantirish vositasi ekanini chuqur anglashi kerak.

Insoniyat bilim olish va bilim berishning shunday bosqichiga yetdiki, endilikda necha ming yillardan buyon foydalanib kelinayotgan o'qitish usullari yetarli bo'lmay qoldi. Bugun o'qitishning turli-tuman innovatsion ko'rinishlari yuzaga kelmoqda.

Bugun mobil texnologiyalar zamonaviy ta'limda muhim o'rin egallab, o'quv jarayonini samaradorlik va moslashuvchanlik jihatidan yangi darajaga olib chiqmoqda. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, mobil ta'lim texnologiyalari ta'lim sifatini oshirish va o'quvchilarning bilimlarni qabul qilish jarayonini tezlashtirishga qodir. Mahalliy va xorijiy ilmiy adabiyotlarda "mobil ta'lim" kabi iboralarning turli xil tushunchalarini topish mumkin.

YUNESKO materiallarida mobil ta'lim quyidagicha ta'riflangan: "Noutbuklar, MP3 pleerlar, smartfonlar va mobil telefonlar[12] kabi mobil texnologiyalar orqali ta'limni qo'llab-quvvatlashning zamonaviy usullari", Kuklev V.A tadqiqotlarida "o'quvchining joylashuvi yoki o'zgarishi bilan cheklanmagan mobil qurilmalardan foydalangan holda elektron ta'lim", D.V.Pogulyayev mobil ta'limni "mobil hisoblash qurilmalari va simsiz

aloqadan foydalanishga asoslangan o'quv jarayonini tashkil etish shakli" kabi ta'riflar va ilmiy fikrlar keltirilgan. Xorijiy mualliflar El-Hussein, M., & Cronje, J. mobil ta'lim - bu o'quvchi qurilmasi uzluksiz uzatish signallarini qabul qila oladigan joyda cho'ntagiga solib qo'yilishi mumkin bo'lgan simsiz texnologik qurilmalar yordamida o'rganishdir. Bernacki, M., Greene, J., & Crompton, H. «mobil ta'lim bir nechta kontekstlarda ta'lim olish, ommaviy axborot vositalari, o'qituvchilar, tengdoshlar, ekspertlar va butun dunyo bilan muloqot qilish uchun shaxsiy elektron qurilmalardan foydalanish» deb ta'riflagan. V.A. Bekmansurova, mobil ta'lim - bu zamonaviy axborot va telekommunikatsiya texnologiyalaridan foydalangan holda raqobatbardosh mutaxassislarni tayyorlash uchun o'quv, ilmiy va boshqaruv faoliyatini integratsiyalashgan holda ta'lim faoliyatini kompleks, tizimli axborotlashtirishni tashkil etish va hal qilish, deb takidlagan.

Bizningcha, mobil ta'lim masofaviy ta'limning bir texnologiyasi bo'lib, mobil qurilmalardan foydalangan holda mustaqil o'zlashtirishga mo'ljallangan fanlarni mustaqil o'rganish jarayonidir. U o'rganuvchilarga istalgan vaqtda va istalgan joyda o'qish imkoniyatini beradi. Xususiyatlarga interaktiv viktorinalar, o'yinlar, moslashtirilgan darslar, multimedia integratsiyasi va real vaqtda fikr-mulohazalar kiradi. Mobil ilovalar ko'pincha ijtimoiy o'rganish imkoniyatlarini, motivatsiya uchun o'yinlarni va iqtisodiy jihatdan samarali yechimlarni taqdim etib, til o'rganishni moslashuvchan, qiziqarli va samarali tashkil etishga xizmat qiladi.

O'quvchilar mobil qurilmalar orqali o'quv materiallariga istalgan joyda va vaqtda kirish imkoniyatiga ega bo'ladilar, bu esa ta'lim jarayonini moslashuvchan va qulay qiladi.

Mobil texnologiyalar orqali o'quv materiallarini matn, grafik, video va audio shakllarida saqlash va uzatish mumkin, bu esa o'quvchilarning turli ta'lim uslublariga moslashish imkoniyatini beradi.

O'quvchilar o'quv materiallariga sharhlar qoldirish yoki tarkibni o'zgartirish imkoniyatiga ega bo'ladilar, bu esa o'quv jarayonining interaktiv va dinamikligini ta'minlaydi.

Mobil qurilmalar axborot va ma'lumot manbalari sifatida xizmat qiladi, o'quvchilarga tez va qulay ko'rinishda kerakli ma'lumotlarni topishlariga va ulardan foydalanishga imkoniyatni beradi.

Mobil texnologiyalarning didaktik vazifalari quyidagilar:

O'quv materiallarini raqamli shaklda saqlash, ulashish va tahlil qilish orqali ta'lim jarayonining axborotlashuvini ta'minlash.

O'quvchilar onlayn forumlar, chatlar va boshqa tarmoq vositalari orqali bilimlarni almashishlari, boyitishlari va muhokamalar o'tkazishlari mumkin.

O'quvchilar guruhda yoki individual ravishda loyihalar ustida ishlashlari, natijalarni baham ko'rishlari va o'z loyihalarini taqdim etishlari mumkin.

Mobil texnologiyalar yordamida o'quvchilar tez va samarali ravishda kerakli ma'lumotlarni qidirishlari hamda tadqiqot ishlarini olib borishlari mumkin.

O'quvchilar mobil qurilmalar orqali mustaqil ravishda o'qishlari va o'z-o'zini nazorat qilish ko'nikmalarini rivojlantirishlari mumkin.

Mobil texnologiyalar yordamida o'quvchilar birgalikda o'rganish va hamkorlikda bilim olish jarayonini amalga oshiradilar.

Interaktiv ilovalar va vositalar yordamida o'quvchilar bilim olish jarayonida faolroq ishtirok etadilar.

Mobil texnologiyalar yordamida o'quvchilar o'z sohalarida kerakli kasbiy ko'nikmalarni rivojlantiradilar va amaliyotda qo'llaydilar.

Mobil texnologiyalarning uslubiy funksiyalari:

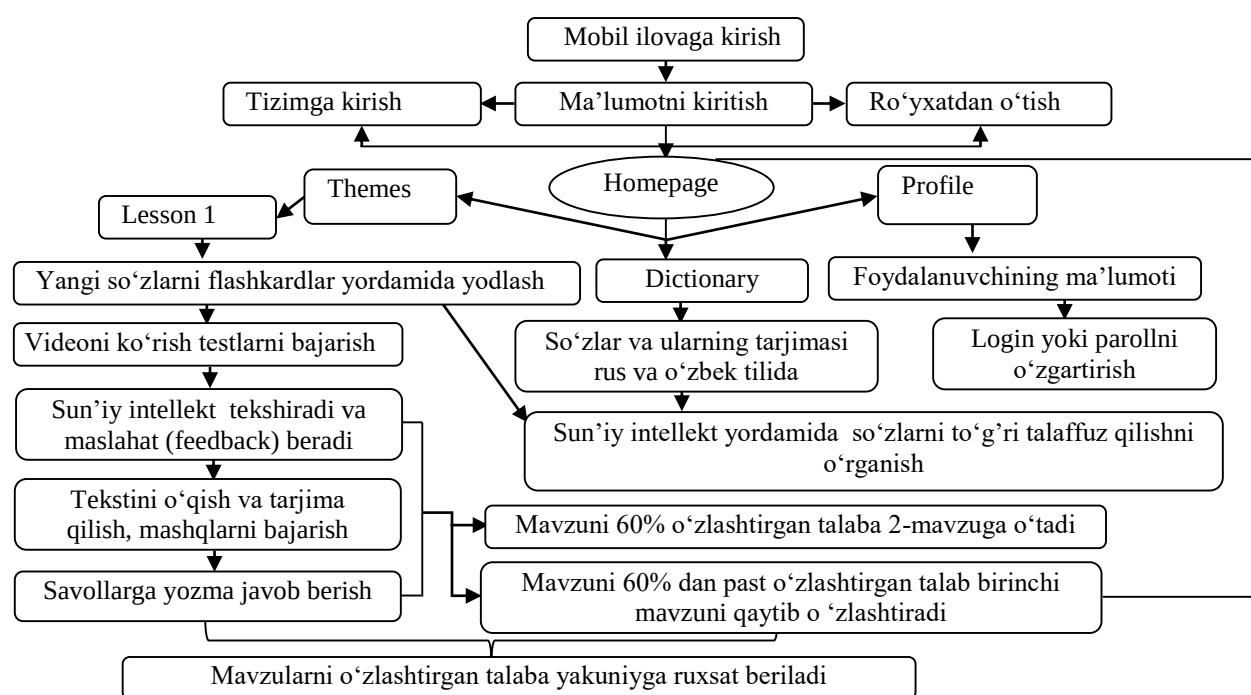
Nutq faoliyatining mahsuldorligi (gapirish, yozish) va retseptiv (tinglash va o'qish) turlarini rivojlantirish. Mobil texnologiyalar orqali o'quvchilarga gapirish va yozishni amaliyotga tatbiq etish imkoniyatlari taqdim etiladi, shuningdek, tinglash va o'qish

ko'nikmalarini mustahkamlashga yordam beradi. Interaktiv ilovalar va audio-video materiallar yordamida bu ko'nikmalar samarali rivojlantiriladi.

Mobil ilovalar yordamida o'quvchilar grammatik qoidalar va leksik birliklarni amaliyotda qo'llash orqali mustahkamlash imkoniyatiga ega bo'ladilar. Ilovalar tezkor fikr-mulohaza va mashqlar bilan o'quvchilarga o'z bilimlarini sinab ko'rishga va yaxshilashga yordam beradi.

Kasbiy faoliyatga oid so'z boyligini oshirish bugungi kunda mobil ilovalar orqali yanada osonlashmoqda. Mobil ilovalar foydalanuvchilarga soha bo'yicha maxsus lug'atlar, atamalar, va professional iboralarni o'z ichiga olgan interaktiv darslar va mashqlar taqdim etadi. Bu jarayon nafaqat lug'at boyligini oshirishga, balki kasbiy terminlarni o'zlashtirishga va ularni amaliyotda qo'llash ko'nikmasini shakllantirishga yordam beradi.

Sun'iy intellektga asoslangan individual ta'limning quyidagi metodik tizimi mustaqil ta'lim samaradorligini oshiradi:

Sun'iy intellektga asoslangan individual ta'limning metodik tizimi

O'quvchilarga og'zaki va yozma nutq, leksik va kasbiy ko'nikmalarini rivojlantiruvchi mobil o'quv materiallarining pedagogik-psixologik va metodik jihatlari, pedagogik shart-sharoitlari, axborot-didaktik talablari asosida istalgan joyda va vaqtda kirish, shaxsiylashtirilgan darslar, interaktiv mashg'ulotlarda fikr almashinish imkonini beruvchi mobil o'quv dasturiy ta'minotning yaratilishi; Blended-learning, Flipped-learning texnologiyalariga asoslangan mobil ilova, onlayn vositalar (Kahoot, Quizlet, Padlet, Jamboard), multimedia resurslari yordamida mustaqil ta'limni qiziqarli va samarali tarzda tashkil etishga ustuvorlik berish asosida o'quv-metodik va didaktik ta'minotning takomillashtirilishi Respublikamizda yuksak malakali, mustaqil qaror qabul qila oladigan, tanqidiy fikrlovchi, zamonaviy texnologiyalarga tez moslashadigan va mas'uliyatli mutaxassislarini tayyorlashda qo'l keladi. Mutaxassislar tomonidan raqamli texnologiyalar asosida o'quvchilarning o'quv-biluv faoliyatini takomillashtiruvchi mobil ilovalarning yaratilishi bo'lajak mutaxassislarning kasbiy kompetentligini shakllantirishga hamda zamon talabi darajasidagi yetuk kadrlarni tayyorlashga xizmat qiladi.

XULOSALAR

Sun'iy intellekt asosida hamkorlikni yo'lga qo'yish quyidagi natijalarni beradi:

- o'quvchilarda ezgu ma'naviy sifatlar shakllanishiga sabab bo'ladi;
- har qanday badiiy asarni o'quv yoki ilmiy tahlilga torta olish imkoni tug'iladi;
- saboqlarda noyob asarlar borasidagi qarashlarning bir xil emasligi anglanadi;
- o'rganilayotgan asar yuzasidan aytilgan fikr-mulohazalarni, ularga qo'shilmagan taqdirda ham, xotirjam qabul qila olish ko'nikmalari shakllanadi;
- badiiy asardagi muhim unsurlarni nomuhimlaridan ajrata olish malakalari rivojlanadi.

Hamkorlikni yo'lga qo'yish jarayonida quyidagi tavsiyalar e'tiborga olinsa, maqsadga muvofiq bo'ladi:

- boshlang'ich, o'rta, o'rta maxsus ta'lim bosqichlarida sun'iy intellekt asosida samarali adabiy ta'lim metodlarini qo'llash malakasini shakllantirish;
- hamkorlikda o'qitish usullarini qo'llay olish malakasini o'qituvchilarda shakllantirish;
- istalgan bilim darajasiga ega auditoriya o'quvchilari bilan o'qituvchining aloqaga kirisha bilish;
- hamkorlikda o'qitish usullarini muntazam takomillashtirib borish;
- hamkorlikda o'qitish jarayonida sun'iy intellekt asosida o'quvchilar bilimini xolis baholay bilish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning 2020-yil 24- yanvarda Oliy Majlisga yo'llagan Murojaatnomasi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 5-oktabrdagi "Raqamli O'zbekiston – 2030 strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida" gi Farmoni.
2. Abduqodirov A., Pardayev A. Masofali o'qitish nazariyasi va amaliyoti. – T., "Fan", 2009. – B. 28-33.
3. Fayziyeva M. O'quv jarayoniga moslashuvchi Web tizimni yaratishning ilmiy-metodik asoslari/ Monografiya. – T., «Sano-standart», 2016. – B. 48-50.
4. Sultonova D. Analysis of useful methods of distance learning//Oriental Renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences. Vol. 1, Iss. 8. 2021. – P. 236-240.
5. Avazmatova M.M. Ingliz tilini o'qitishda an'anaviy va onlayn ta'lim samaradorligini oshirish metodikasi. (Phd). Diss. – Ch.2023. – 159 b.
6. Nurmatov A.Y. Masofaviy ta'limda ingliz tilini o'qitish metodikasi. (PhD) diss.avtoref. – T., 2024. – 63 b.
7. Kukulska-Hulme A, Will mobile learning change language learning?. Cambridge University Press, - (2) 21, 2009. P. 157-169.
8. Dorian B.Brown, Mobile learning for communicative language teaching: an exploration of how higher education language instructors design communicative mall environments // Dissertation, - The University of Memphis, 2014. P. 138-145.
9. Christopher G. Krueger, Exploring the relationship between the instructional use of mobile technology and social media and student foreign language learning // Dissertation, - University of Massachusetts, 2014. P.40-50.
10. B.Klimova, Mobile application for foreign language learning by cognitively unimpaired seniors // Procedia, - Computer Science, 2023. P. 218.
11. F.Q.Kasi, Meta-analysis of the effects of mobile apps' interventions on second language

- learners// Dissertation, - Indiana University of Pennsylvania, 2023. P. 42-58.
12. B.Reichelt, College-level foreign language instructor's perceptions on the incorporation of mobile technology devices and their learning applications in curricula: a collective case study // Dissertation, - Liberty University, 2023. P. 32-70.
13. YUNESKO ICT in Education. Mobile Education. www.unesco.org/new/en/unesco/themes/icts/m4ed
14. Sobirova M. Tillarni o'qitishda raqamli texnologiyalardan foydalanish samaralari. "Oliy ta'limda tillarni o'qitishning zamonaviy tendensiyalari: yangicha yondashuv va tadqiqotlar" mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konf. materiallari. 1-to'plam. – Namangan. 28-fevral 2025-yil. – B. 74-80.
15. Sobirova M. Antroposentrik yondashuv asosidagi til ta'limida raqamli ta'lim vositalarining o'rni. "Ta'lim va taraqqiyot" ilmiy-uslubiy jurnal. 13.00.00 – Pedagogika fanlari jurnali. NamSPI.UZ. ISSN:2992-9008; UDK:37. 2025-yil 4-son. 216-227-betlar.
16. Sobirova M. Enhancing the mechanisms and factors of improving the literacy of upper school students based on an innovative. <https://journal.silkroad-science.com/index.php/EJHEAA/article/view/810>. European journal of higher education and academic advancement. VOL.1NO.8(2024)
17. Sobirova, M (2024). Development of oral speech competence of students. International journal of artificial intelligence, 4(03), 596-600. <http://www.academicpublishers.org/> International journal of artificial intelligence (ISSN: 2692-5206) Volume 04, Issue 03, Published Date: - 04-06-2024.
18. Sobirova, M.Y. (2023). The role of educational tools in anthropocentric relationship education. European Journal of Education and Applied Psychology 2023, No 4. <https://doi.org/10.29013/EJEAP-23-4-52-58>
19. Sobirova, M. (2022). In imparting humane education use of integrated technology. In Volume 8, Issue 1, of JournalNX-A Multidisciplinary Peer Reviewed Journal, ISSN No: 2581 – 4230. Impact factor 8.155. VOLUME 8, ISSUE 1, January 2022, Published by Novateur Publication, M.S. India. – P. 151-158. <https://repo.journalnx.com/index.php/nx/article/view/3880/3718>
20. Yusupdjanovna, S. M., & Yakubjanovna, S.D. (2021). Innovative Technologies of Teaching in the Field of Higher Education Techniques. [Design Engineering](http://thedesigengineering.com/index.php/DE/). International Research Journal of Advanced Engineering and Science (IRJAES) SKOPUS 5288-5295 <http://thedesigengineering.com/index.php/DE/> issue/view/31.
21. Sobirova M. Hamkorlik ta'limi texnologiyalarining didaktik mohiyati. Til va adabiyot masalalari. №7. Respublika oliy o'quv yurtlari professor o'qituvchilarining ilmiy maqolalari to'plami. –Namangan. 2019. –B. 335.